

Корабахіна А. Ю.

асистент кафедри фінансів і кредиту

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФЛЯЦІЙНОГО ТАРГЕТУВАННЯ В УКРАЇНІ

Інфляційні процеси як фактори впливу на макроекономічну стабільність держави не тільки знижують рівень життя населення, а й сприяють розлагодженню грошової системи. Попри те, що інфляція притаманна навіть розвиненим країнам світу, важливо забезпечувати її «утримання» на належному рівні за допомогою інструментів грошово-кредитної політики.

Сьогодні девальвація національної грошової одиниці України активно сприяє збільшенню вартості імпортованої сировини, товарів та енергоносіїв, що значно знижує платоспроможний попит населення переважно за рахунок падіння реальних заробітних плат, а також є основним чинником промислової інфляції. Варто також наголосити на складних умовах функціонування вітчизняної банківської системи, для якої характерним є вплив депозитів, суттєве скорочення обсягів кредитування та зростання валютних ризиків.

Аналізуючи «Основні засади грошово-кредитної політики на 2015 рік» [1], встановлено, що заходи Національного банку України (НБУ) з відновлення макроекономічної та фінансової стабільності в державі, а також продовження проведення економічних і соціальних реформ в короткостроковому періоді можуть зумовлювати збереження підвищеного

інфляційного тиску, що безпосередньо враховано основними прогнозними макропоказниками економічного і соціального розвитку України на 2015-2017 роки (рис.1).

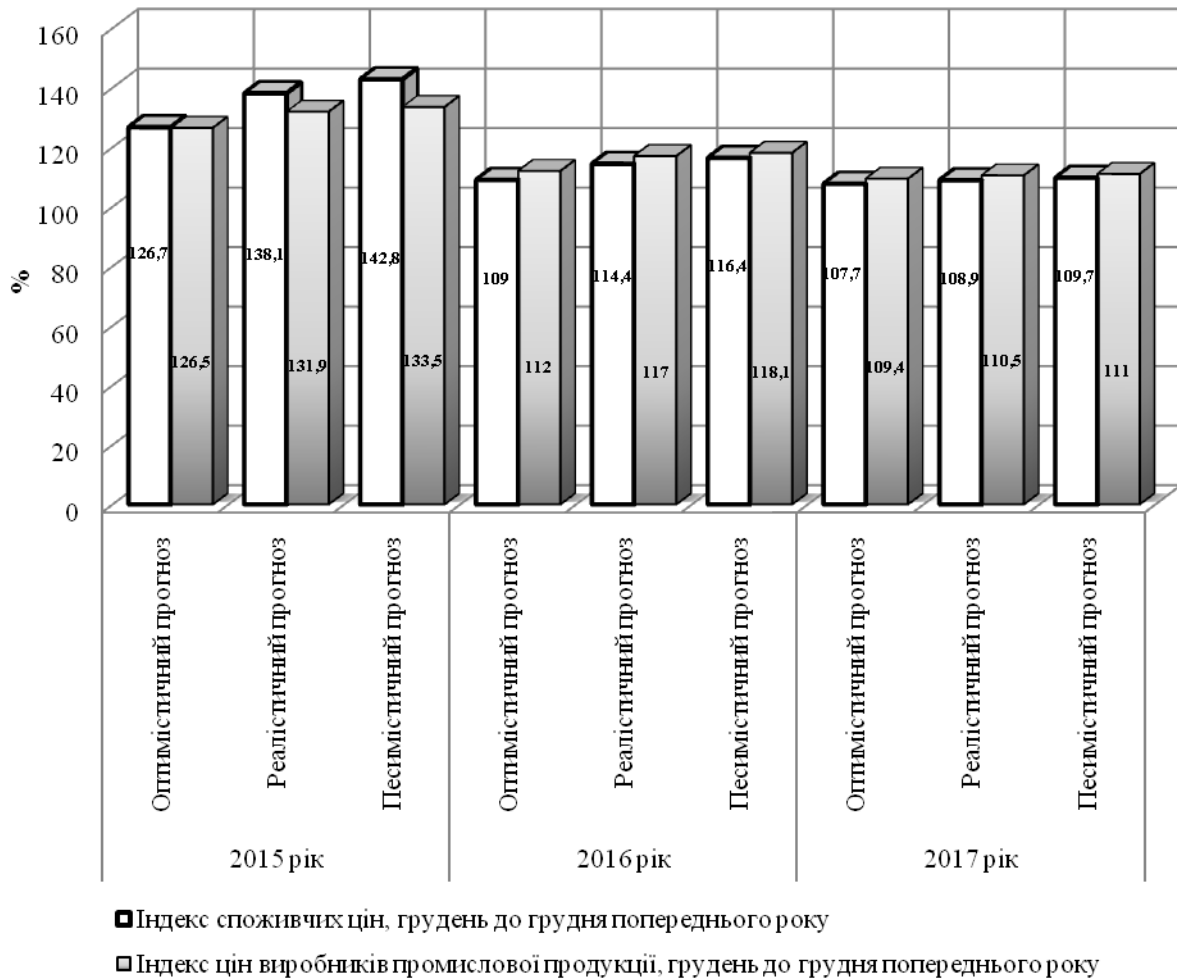

Рис. 1. Прогнозовані показники виміру інфляції в Україні, 2015-2017 рр.

Джерело: побудовано автором з використанням [2]

Прогнозований оптимістичний сценарій наближений до прогнозованих показників МВФ та базується на поступовому покращенні економічної ситуації в Україні, в той час як інші два сценарії враховують ризики, пов'язані із зниженням інвестиційної активності.

За таких умов проведення грошово-кредитної політики упродовж найближчих років виходитиме з необхідності сприяння поступовому зниженню темпів інфляції, маючи на меті досягнення середньострокової

інфляційної мети до 2018 року. Для наближення до середньострокової інфляційної мети передбачається така орієнтовна траєкторія приросту споживчих цін у річному вимірі: на кінець 2015 року – 9%, на кінець 2016 року – 7%, на кінець 2017 року – 5%. Досягненню середньострокової метисприятиме передбачений на другу половину 2015 року перехід до монетарного режиму інфляційного таргетування.

Інфляційне таргетування – це монетарний режим, який передбачає відповідальність центрального банку за дотримання проголошеного значення офіційного показника інфляції (таргету) протягом визначеного періоду часу. Відповідальність центрального банку обумовлена можливістю використання усього переліку інструментів монетарної політики, у випадку загрози недотримання визначеного значення таргету [3].

Основним інструментом інфляційного таргетування є облікова процентна ставка НБУ (ставка рефінансування), підвищення якої призведе до збільшення процентних ставок комерційних банків за кредитами та одночасно за депозитами. В результаті таких маніпуляцій планується вилучити частину готівки з небанківського сектору, що вплине на зниження рівня інфляції. Проте, в умовах недовіри населення до банківської системи такий інструмент грошово-кредитної політики складно відносити до ефективних.

На нашу думку, реалізація механізму інфляційного таргетування базується на таких основних вимогах:

1) незалежність НБУ у виборі інструментів грошово-кредитної політики для досягнення запланованого урядом рівня інфляції;

2) готовність і здатність органів грошово-кредитного регулювання не орієнтуватися на такі показники як заробітна плата, рівень зайнятості або обмінний курс.

Режим інфляційного таргетування характерний як для розвинених країн, і країн, що розвиваються, так і для країн з перехідною економікою (табл.1). За даними МВФ близько у 28 країнах світу впроваджено інфляційне таргетування, зокрема це Австралія, Великобританія, Канада, Ізраїль, Мексика, Норвегія, Польща, Угорщина, Туреччина, Швеція та ін. Першою країною, яка в грудні 1989 року прийняла режим інфляційного таргетування була Нова Зеландія. Варто відмітити, що Вірменія, Чехія, Угорщина та Польща даний монетарний інструмент запровадили в складний час переходу від планованої до ринкової економіки.

Таблиця 1

Результати впровадження інфляційного таргетування в окремих країнах світу

№ п/п	Назва країни	Рік впровадження	Рівень інфляції на дату впровадження, %	Рівень інфляції у 2010 році, %	Цільова інфляція, %
1	Канада	1991	6.90	2.23	2 +/- 1
2	Великобританія	1992	4.00	3.39	2
3	Австралія	1993	2,00	2,65	2-3
4	Ізраїль	1997	8.10	2.62	2 +/- 1
5	Польща	1998	10.60	3.10	2.5 +/- 1
6	Угорщина	2001	10.80	4.20	3 +/- 1
7	Мексика	2001	9.00	4.40	3 +/- 1
8	Норвегія	2001	3,6	2.76	2.5 +/- 1
9	Сербія	2006	10.80	10.29	4 - 8
10	Турція	2006	7.70	6.40	5.5 +/- 2

Джерело: побудовано автором з використанням [4]

За даними табл.1 вможна зробити висновок, що країни, які використовують на практиці режим інфляційного таргетування прагнуть до так званого рівня «повзучої» інфляції, коли річне підвищення цін становить до 5%.

У свою чергу, такі країни як Іспанія, Словаччина та Фінляндія, були змушені відмовитись від таргетування інфляції приєднавшись до зони євро, та переорієнтувавши свою грошово-кредитну політику, відповідно до вимог Європейського центрального банку, який не оголошує чітких

кількісних цільових показників інфляції. До таких банків також відносяться Банк Японії, Швейцарський національний банк, Федеральна резервна система США, що відповідає за монетарну політику.

До основних проблем впровадження режиму інфляційного таргетування в Україні можна віднести відсутність макроекономічних та інституційних передумов, низький рівень довіри населення до банківської системи в цілому, слаборозвинутий фінансовий ринок, недостатня підготовка персоналу у роботі в аналітично-прогнозній системі бази макроекономічних моделей тощо.

Таким чином, перехід України до інфляційного таргетування забезпечить реформування структури НБУ з метою підвищення незалежності від інших гілок влади у вирішенні питань грошово-кредитної політики. Вважаємо, що відкритість перед суспільством у проголошенні офіційної кількісної мети щодо інфляції підвищить відповідальність центрального банку за результати діяльності.

Література

1. Про Основні засади грошово-кредитної політики 2015 рік : Рішення Національного банку України від 11.09.2014 р № 28 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/vr028500-14>

2. Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2015 рік та основних макропоказників економічного і соціального розвитку України на 2016 і 2017 роки : Постанова Кабінету Міністрів України від 27.08. 2014 р. № 404 зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/404-2014-%D0%BF>

3. Міщенко В. Методологічні та методичні проблеми запровадження таргетування інфляції / В. Міщенко // Вісник Національного банку України. – 2006. – № 5. – С. 40-45

4. Hammond, Gill, 2011, «State of the Art of Inflation Targeting», Centre for Central Banking Studies Handbook – No. 29, (London: Bank of England).